

XXVIII

KLASZTOR MATKI BOŻEJ Z GÓRY KARMELU

W MUNSTER USA

1. ZAŁOŻENIE KLASZTORU

O. Rafał Ciesielski, o. Maksymilian Woźniak i o. Erazm Mazur karmelici bosci z Polski, jako kapelani wojskowi II Korpusu Wojska Polskiego na emigracji, po zakończeniu działań wojennych przybyli do klasztoru karmelitów amerykańskich w Oklahoma. Tam o. Rafał został zamianowany magistrem nowicjatu, a o. Maksymilian i o. Erazm profesorami teologii.

W porozumieniu z zarządem prowincji w Polsce, podjęli oni plan założenia w Ameryce klasztoru polskiego, który by pomagał materialnie zubożałym klasztorom w Polsce oraz prowadził prace apostolskie wśród Polonii amerykańskiej. Po długich staraniach i wielkich trudnościach, pismem z dnia 26 września 1949 r. ojcowie zostali przyjęci do Stanu Indiana przez bpa z Fort Wayne — Jana Franciszka Nolla, który zezwolił im na zakupienie budynku i założenie domu zakonnego.

Za 19.000 dol. karmelici zakupili dom w Hammond, przy ul. Elizabeth. Przez pośrednictwo o. Terezjusza Zielińskiego przebywającego w Rzymie, uzyskano od Stolicy Ap. i od Definitorium Generalnego akt erekcyjny (z dnia 17 stycznia 1950 r.) dla nowej placówki zakonnej pod wezw. Matki Bożej z Góry Karmelu. Założony klasztor wkrótce okazał się za mały. Do trzech ojców przyłączyło się dwóch braci przybyłych z Anglii: br. Dydak Ludwik Sikora i br. Justyn Ptański, oraz z Włoch o. Terezjusz Zieliński.

W sierpniu 1952 r. zakupiono w Munster dwupiętrowy dom od Sióstr Miłosierdzia, które miały tutaj szpital dla upośledzonych umysłowo. Dom przystosowano do życia zakonnego. Urządzono w nim cele i kaplicę. Przy klasztorze podjęli ojcowie prace apostolskie wśród Polonii amerykańskiej. Organizowali rekolekcje, dni skupienia i nabożeństwa polskie. Udzielali również pomocy duszpasterskiej innym ośrodkom polonijnym. Podjęli ambitne plany wybudowania wokół własnego domu Kalwarii i oryginalnych grot Matki Bożej z Lourdes oraz Grobu

Bożego. Z ogromnym nakładem pracy i funduszu w latach 1954—1960 wzniesiono drogę krzyżową i grotę Matki Bożej z egzotycznych kamieni sprowadzonych tutaj z całego świata. Umieszczono w nich ponad 100 rzeźb marmurowych, wykonanych przez artystów włoskich. Kaplice drogi krzyżowej i grotę wzniesione zostały z fundacji poszczególnych rodzin polskich i amerykańskich, należących do Towarzystwa Matki Bożej z Góry Karmelu.

Dnia 30 września 1970 r. klasztor przeszedł pod jurysdykcję prowincji polskiej (dotychczas administracyjnie podlegał Definitorium Generalnemu w Rzymie). W 1971 r. przełożony klasztoru o. Alfred Jarosz poświęcił plac i fundamenty pod budowę milenijnego kościoła i sali, zaprojektowanych przez arch. Williama Butoraca. Elewacje murowanej świątyni poświęcił w dniu 19 marca 1972 r. o. prowincjał Remigiusz Czech. W 1972 r. na Kapitule Prowincjalnej w Krakowie dotychczasową rezydencję w Munster podniesiono do godności przeoratu. Pierwszym przeorem klasztoru został o. Rafał Ciesielski.

2. OPIS KLASZTORU I KAPLIC

Klasztor (wraz z kaplicą pod wezw. Matki Bożej z Góry Karmelu) murowany z cegły, dwupiętrowy, o bryle prostokąta z ryzalitowymi bokami od strony wschodniej, nakryty płaskim dachem (ryc. 118). Pod kierunkiem arch. Williama Butoraca wzniesiono od strony połud.-wschodniej nowoczesny kościół i salę milenijną. U wejścia na teren klasztorny stoi marmurowy posąg Chrystusa z otwartymi ramionami, z aniołami po bokach i rzeźbą Michała Archanioła walczącego z szatanem. Od strony wschodniej, na tle klasztoru między ryzalitami elewacji, na postumencie zbudowanym z kolorowych kamieni, wznosi się marmurowa rzeźba Matki Bożej z Góry Karmelu. Jest to kopia statuy z bazyliki na Górze Karmel w Palestynie. Przed statua, w środku kwietnika — marmurowa fontanna z rzeźbami czterech ewangelistów. Przy centralnej alei prowadzącej do groty znajduje się grupa rzeźbiarska w marmurze, przedstawiająca św. Teresę od Dz. Jezus ze swym ojcem na ławce. Na płycie napis wyjęty z „Dziejów duszy”, opisujący scenę uzyskania pozwolenia na wstąpienie do klasztoru karmelitanek.

W południowo-zachodnim narożniku parku klasztornego wybudowano w l. 1954—1962 grotę Matki Bożej z Lourdes, jako pomnik i wotum Roku Maryjnego. Grota trzypiętrowa, zbudowana z najwyszukańszych kamieni świata i ozdobiona „cudami natury” (ryc. 119). Ściany ma wyłożone gąbczastym kamieniem formacji kwarcowej (sprowadzonym ze stanu Missouri w ilości ponad 250 ton). Front zdobi królewska korona i dwanaście gwiazd. Z lewej strony rzeźba św. Bernadetty (z różańcem w ręce), wpatrzonej w swą niebieską Panią — „Niepokalą-

ne Poczęcie". W grocie Matki Bożej wytryska woda, która spływa z naturalnych stalaktytów na duży stalagmit. U wejścia umieszczono ołtarz do odprawiania mszy polowych i nabożeństw, szczególnie w uroczystość Matki Bożej Szkaplerznej. Na prawo od ołtarza wejście do kaplic św. Anny, św. Józefa i Dzieciątka Jezus.

Kaplice zbudowane w kształcie naturalnych jaskiń bez oświetlenia dziennego, posiadają ołtarze z marmurowymi rzeźbami patronów. Ołtarzyki przyozdobiono barwnymi kryształami kwarców, białego barytu, chryzokoli, fioletowego fluorytu, ametystu, kalcytu etc. Obok tych kapliczek znajduje się długa, sklepiona grota z ołtarzem Matki Bożej Ostrobramskiej. Ze sklepień zwisają naturalne stalaktyty. Na ścianach umieszczono 63 rzeźby wykonane we Włoszech z marmuru karra-ryjskiego, przedstawiające plastycznie wezwania litanii do Matki Bożej. Treść ideową zaczerpnięto z tradycji, ikonografii i legend polskich. Tutaj odprawia się nabożeństwa majowe. W drugiej kondygnacji kaplica Wniebowzięcia NMP z fluoryzującym i fosforyzującym ołtarzem, zbudowanym z egzotycznych kruszców i kamieni. Na ołtarzu alabastrowa statua Matki Bożej, wykonana przez utalentowanego artystę włoskiego na pamiątkę ogłoszenia dogmatu o Wniebowzięciu NMP. Rzeźba uzyskała pierwszą nagrodę na wystawie sztuki maryjnej w Rzymie. W górnej kondygnacji groty, dla podtrzymania ducha patriotycznego, wzniesiono kaplicę Matki Bożej Częstochowskiej.

Wokół ołtarzyka umieszczono 15 urn z prochami jeńców i więźniów pomordowanych w obozach koncentracyjnych na terenie Polski.

W l. 1956—1960 wzniesiono w parku klasztornym stacje drogi krzyżowej. Obrazy Męki Pańskiej odlane są w brązie i umieszczone w kapliczkach z kamienia o różnych kolorach. Każda kapliczka jest odmiennego kształtu. Zbudowano je według planów arch. Bolesława Butoraka, na wzór polskich kapliczek przydrożnych. Każda z nich kosztowała po 600 dol. Na Kalwarię przy dwunastej stacji prowadzi tzw. *Scala Santa* — 28 stopni. Jest to ołtarz, a nad nim 18-stopowy krzyż z brązu. Pod Ukrzyżowanym — statuy (z brązu) Matki Bożej Bolesnej, św. Jana Ew. i Magdaleny. Stacja czternasta (zbudowana w l. 1960—1970) — to podziemna kaplica Grobu Bożego, z postacią Chrystusa leżącego w grobie. Na ścianach marmurowe rzeźby siedmiu boleści Matki Bożej. Tutaj dla pątników odprawia się msze św., ceremonie Wielkiego Tygodnia i polską pasterkę.